

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 57/23

Luksemburgā, 2023. gada 30. martā

Ģenerālvokāta secinājumi lietā C-106/22 | *Xella Magyarorszá*g

Ģenerālvokāte T. Čapeta: Savienības tiesībām principā nav pretrunā valsts tiesību akti, kuri pieļauj ārvalstu tiešo ieguldījumu no trešajām valstīm izvērtēšanu, pat ja šie ieguldījumi veikti ar Savienībā reģistrētas sabiedrības starpniecību

Šādi valsts tiesību akti ietilpst Izvērtēšanas regulas¹ tvērumā un tādējādi tiem ir jānodrošina, ka individuāli izvērtēšanas lēmumu ir pamatoti un atbilst samērīguma prasībām, kā paredzēts Līguma noteikumos par kapitāla brīvu apriti un brīvību veikt uzņēmējdarbību

2021. gadā Ungārijas inovāciju un tehnoloģiju ministrs vienai Ungārijas sabiedrības aizliedza plānoto citas Ungārijas sabiedrības iegādi. Pēdējai minētai sabiedrībai pieder karjers, no kura iegūst smilti, granti un mālu. Ministrs savā lēmumā paskaidroja, ka atļaut sabiedrībai, kura netieši pieder trešās valsts (Bermudu salas) sabiedrībai, iegūt kontroli pār "stratēģisku sabiedrību" būtu pretrunā Ungārijas nacionālajām interesēm, tostarp izejvielu piegādes drošībai.

Lai izņemtu par ministra lēmuma neatļaut šādu iegādi tiesiskumu, *Fővárosi Törvényszék* (Galvaspilsētas Budapeštas tiesa, Ungārija) būtībā vaicā, vai Savienības tiesības ļauj Ungārijai pieņemt tādus tiesību aktus, kas ierobežo ārvalstu tiešos ieguldījumus Savienībā reģistrētās sabiedrībās, ja šādi ieguldījumi tiek veikti ar citas Savienībā reģistrētas sabiedrības starpniecību.

Šodien sniegtajos secinājumos ģenerālvokāte Tamāra Čapeta [*Tamara Čapeta*] uzsver, ka, pirmkārt, **tiešie ārvalstu ieguldījumi no trešām valstīm ietilpst Izvērtēšanas regulas tvērumā**. Šī regula attiecas uz **visa veida ieguldījumiem, ar kuriem trešās valsts ieguldītājs iegūst faktisku līdzdalību Savienības sabiedrībā vai kontroli pār to**. Šajos ieguldījumos ietilpst arī tādi ieguldījumi, ar kuru starpniecību trešās valsts ieguldītājs **netieši iegūst kontroli pār Savienības sabiedrību**, kas notiek tad, ja Savienības sabiedrība, kura pieder minētajai trešās valsts sabiedrībai, iegādājas citu Savienības sabiedrību.

Šādi ieguldījumi ietilpst LESD 207. panta tvērumā un tādējādi uz tiem attiecas **Savienības ekskluzīvā kompetence** kopējās tirdzniecības politikas jomā. Tāpēc **Izvērtēšanas regula, kas ļauj dalībvalstīm ieviest izvērtēšanas mehānismus, būtu jāsaprot tādējādi, ka ar to dalībvalstīm tiek "nodota" atpakaļ kompetence** tādā jomā, kurā tās iepriekš, stājoties spēkā Lisabonas līgumam, šo kompetenci bija zaudējušas.

Otrkārt, **valsts izvērtēšanas mehānismiem**, kurus Izvērtēšanas regula atļauj ieviest, **ir jāatbilst arī iekšējā tirgus noteikumiem**. Tādējādi valsts tiesību aktos iestādēm, kas atbildīgas par individuālu izvērtēšanas lēmumu pieņemšanu, ir jānosaka pienākums sniegt **legitīmu pamatojumu** kapitāla plūsmas ierobežojumam. No

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/452 (2019. gada 19. marts), ar ko izveido regulējumu ārvalstu tiešo ieguldījumu Savienībā izvērtēšanai (OV 2019, L 79I, 1. lpp.).

Izvērtēšanas regulas izriet, ka **kapitāla plūsmas ierobežojumu var pamatot tikai ar drošības vai sabiedriskās kārtības apsvērumiem**. Uz šiem pamatojumiem var atsaukties **tikai tad, ja pastāv reāls un pietiekami nopietns apdraudējums sabiedrības pamatinteresēm**. Turklāt ikvienam pasākumam, ar ko tiek ierobežota kapitāla plūsma, ir jābūt **samērīgam** ar izvirzīto mērķi.

Izvērtējusi pamatojumu šajā lietā aplūkotojam ministra veto, ģenerālvokāte atzīst, ka **noteiktu izejvielu piegādes nodrošināšana krīzes laikā var būt pamatojums, lai ierobežotu ārvalstu tiešos ieguldījumus**, ņemot vērā sabiedriskās kārtības (vai sabiedriskās drošības) apsvērumus. **Ar šiem iemesliem var pat pamatot kapitāla plūsmas no trešām valstīm ierobežojumu, kas citādi iekšējā tirgū nebūtu pieņemams**.

Lai izlemtu par lēmuma, ar ko aizliegts pamatlietā aplūkotais darījums, spēkā esamību, valsts tiesai ir jāizvērtē, vai Ungārijas inovāciju un tehnoloģiju ministrs ir pietiekami paskaidrojis, kādēļ – ja pamatlietā aplūkotais karjers netieši piederētu ārvalsts sabiedrībai – šāda situācija būtu reāls un nopietns drauds grants, smilts un māla piegādes drošībai Ungārijā, un vai minētās piegādes drošību nebūtu iespējams sasniegt ar mazāk ierobežojošu pasākumu.

PIEZĪME. Ģenerālvokāta secinājumi Tiesai nav saistoši. Ģenerālvokāta uzdevums ir, rīkojoties pilnīgi neatkarīgi, piedāvāt Tiesai juridisku risinājumu viņam nodotajā lietā. Tiesas tiesnešu apspriedes par šo lietu sāksies tikai tagad, un spriedums tiks pasludināts vēlāk.

PIEZĪME. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu dalībvalstu tiesas lietas iztiesāšanas gaitā var uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Pašu pamatlietu Tiesa neiztiesā, taču valsts tiesai tā ir jāatrisina atbilstīgi Tiesas nolēmumam. Šis nolēmums ir vienlīdz saistošs arī citām dalībvalstu tiesām, ja tām jāatrisina līdzīga problēma.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pilns secinājumu [teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Marta Ošleja ☎ (+352) 4303 6005.

Palieciēt kopā ar mums!

